

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
щодорож, п'ятниці і неділі,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при улиці Петровича ч. 2.

Рисунки звертає ся лише на поперед-
че застереженні. — Рекламації не
атакує відні від оплати поштової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цілий рік 20 К. — с.
„ пів року 10 „ — „
„ чверть року 5 „ — „
„ місяць 1 „ 70 „

Поодинокое число „Буковини“ 16 сотників.
Передплата і належитість за іверсат
платні в Чернівцях.

Перед соймом.

(X) На основі царського патенту збирає ся наш сойм вже завтра т. е. в середу на нову сесию. Хоч довготу єї нині точно предвидіти годі, одначе се річ певна, що не буде она належати до довгих, що найбільше потриває який тиждень.

Отсе в друге вже сходиться ся на наради нова наша репрезентация краєва, вибрана вільними голосами народу. Що вона взяла ся поважно до законодавчої праці, найкрасшим доказом того була вже й минула сесия сойму. Коли за десятки років давнього дідичівського сойму не було й чути про який небудь далекосягліший закон, не кажучи вже про те, щоб він мав виходити на користь народу, коли не було й сліду про якусь ініціативу із поміж самого сойму, який радив хиба над правительственними предложенями, то новий сойм заходить ся жваво прямо до основної переміни теперішних суспільно-політичних відносин на Буковині, які не відповідають ні духови часу, ні певкучим потребам народу. Місце давньої національної ворожнечі і боярських закутних інтриг займає пильна праця, що стоїть під отвертою контролею суспільности.

Задачу теперішньої соймової сесії буде полагоджене двох справ: краєвого банку і закону про рентові оселі, яких повстане є із справою банку невідлучно звязане. В первіснім законі банківім, порішенім в осінній сесії пороблено деякі зміни і то на ліпше: одні на бажане правительства, а другі в виду переведеної фузії із буковинським поземельним заведенем кредитовим. Тепер буде обнимати круг

ділання краєвого банку: позички комунальні, меліорацийні, желізничі, гіпотечні, рентові й будівельні; видаване записів довжних, заставних і рентових; позички конверсійні для поодиноких осіб, позички для буковинських стоваришень заробкових і спілок; інтерес льомбардський, ескомптовий, жіровий і контокорентовий та депозитовий. Після відповідних змін ескомпо-векселевого ділу у новім статуті будуть могли входити у зносини з краєвим банком також дрібніші купці, промисловці й господарі; час уморюваня рат позичок гіпотечних продовжено тепер із років 40 на 55—60; з огляду на фузію краєвого банку із Бук. поземельним заведенем кредитовим піднесено висоту квоти, до якої мож видавати записи довжні, із 2,000.000 К. на 10 мільонів корон. Прочі зміни дотичать або позичок желізничих і комунальних, або справ заряду і державної згл. краєвої контролі і т. д.

Як сказано із банком краєвим получено також справу рентових осель, так що банк сей стане відразу також і рентовим.

Рентовіж оселі се одна із найважніших ратункових способів для нашого збідного селянства, коли зважить, що 60·1 проц. усеї буковинської землі є в руках великої посілости, що становить тільки 0·29% посідачів; проча частина землі розділює ся так, що має аж 75·9 проц. посілости які обнимають всего 0—2 гект.; на таких карликових господарствах нидіє 117·989 „газдів“ із своїми сім'ями!

Політичне угруповане партій в соймі не зазнає ніякої зміни. Вільнодумна більшість ще й скріпила

ся о одного нового посла Т. Ончула із сучавського округу, який входить до сойму в місце дідича Прункула, що благородно свій мандат зложив. В останнім часі старали ся ворожі чинники ввести непорозуміння між поодинокими групами „Вільнодумного Союзу“, одначе сі заходи мусіли остати безуспішні; вільнодумні послы усіх народів знають се, що великі політично-суспільні реформи зуміють здійснити ся тільки при повній згоді, чого щиро бажаємо новому соймові.

Економічне положення українського села.

(с) Петербурска „Економическая Газета“ стала із 5 числом печатати серию статей про економічне положення села, розпочинаючи єї нарисом положеня села полтавської губернії пера Ів. Л-ка, який подаємо тут в переводі.

Для зілюстрованя економічного положеня полтавського населеня під теперішню пору буде не злишнім познакомити ся із отсими даними.

Наша губернія що до малоземности селян стоїть на першім місці навіть поміж сусідними чорноземними губерніями, яких селяни підіставали найменші поділи в цілій Росії. Число хазяйств малоземельних і безземельних нараховують до 20·6 проц., а в декотрих уїздах (т. е. повітах) доходить воно аж до 32·6 проц. загального числа хазяйств сільського населеня. Після обчислень д. Велецкого*) є 68·2 проц. мужицких хазяйств сеї гу-

*) „Двадцатьять летъ дѣятельности земства в полтавской губ.“ Изд. 1894 г.

бернії на стілько малоземельних, що „збір їх земельних паїв не вистарчає навіть на власне прокормлене“... Без огляду на відносно гарні природні умовини веденя хазяйства не стає сільському населеню кожного року 10 і пів мільона пудів хліба, які треба роздобувати иньшим способом.

Ті мужики, які мають спроможність арендувати землю або котрим се пощастило ся, мусять платити за неї кожного року дорожше й дорожше. По богатіох місцях губернії наємні ціни за землю дійшли до такої висоти, що урожаї не можуть прямо покрити арендної плати. Щож тичить ся купна землі на власність, то задля страшно високих цінь земельних маєтків являє ся се можливим тільки для горішних верств сільського населеня і то, розуміеть ся, при співучасті мужицкого поземельного банку.

Малоземність і получене із тим цілковите незабезпечене сільського населеня вашої губернії, се головні причини еміграційного руху звідсіля. Після офіціальних даних вносило число переселенців із полтавської губернії за час від 1861 до 1902 54.145 родин або 314.000 душ обох полів.

Ось в коротеньких нарисах образ аграрних умовин, серед яких протікає жите селян полтавської губернії. Усунене їх повинно бути одною із перших задач сучасної нам „епохи великих реформ“.

Перед нами маса безземельних або дрібноземельних хліборобів, які не мають „де голови приклонити“; перед нами сотки тисячів мужицкого населеня недоїдаючого, а то й прямо голодуячого. Перед нами величезні тисячі і десятки тисячів

Др. Франц Оленгаймер.

СОЦІАЛЬНЕ ЗНАЧІННЯ СПІЛОК.

З німецького перевела: Маруся Полтавка.

Перш ніж зверну ся до самої теми моєї праці, мушу сказати наперед кілька слів про свою загальну теорію, власне тому, що мушу запобігти непорозумінню, яке вже мені трафилось і яке безперечно трафилось би ще раз. Дд. Мерін і Конрад Шмідт¹⁾ у своїх оповістках мого твору оголосили мене більше-менше алегорично утопістом.

Се походить з дуже похвальної властивости соціал-демократичної наукової критики. Того, що боронить не соціалістичного, прихильного до конкуренції погляду, зачисляють без довгих міркувань до манчестерців; того, що обстає за втручуванем держави в суспільні відносини при сучасних економічних обставинах, записують до реакціонерів або державних соціалістів; хто є соціалістом, не будучи рівночасно марксистом, того оголошують утопістом. Оттак по поліцейському наشتهмплюванні людей, вважають, що критичне завдане взагалі виконане.

Тим то мушу з цілою енергією боронитись проти того, щоби мене називали утопістом. „Завданем наукового соціалізму“, говорить Фр. Енгельс: „не було вже втворене можливо досконалішої системи суспільности, але він мусів тепер дослідити суспільно-економічний розвій, з якого з природного конечности повстав пролетаріат і буржуазія і противенство між ними, і в повставшім з сього економічним ста-

новищу мусів він відшукати способи до розвизання конфлікту... Дотеперішній соціалізм — перед Марксом — хотів і критикував існуючий капіталістичний спосіб виробу й його наслідки, не міг про те обяснити його, отже й не міг і подолати його“.

Як я бороню погляд, що не відома дотепер форма спілок спроможна розвизати соціальне питане, в таким разі був би справедливий закид, що я бажая придумати можливо досконалу систему господарки, що я отже утопіст. Щоби спростувати єю гадку в самім зароді, я в своїй останній праці, говорю слідуєче на сторінці 490, як останне слово цілого вигляду, отже в такому місці, що його не так то легко не завважити: „В тому могла би помогти різнича робітнича спілка, як найвигідніший і найшвидіший спосіб до осягнення мети. Та се не є конечним! Щоби розвизати соціальне питане, не треба появи щасливого винаходця. Се питане не є проблемою для героя мисли, воно є хоробою могутного тіла. Воно вилічить ся само через себе без лікаря, без героя“.

Ясніше, здаєть ся, годі висловити ся. Отже я не бажая втворити нову господарку, алеж я бачу, що вона повстає як цілком природний процес; я бачу народжене нового світа і єдино можливим вважаю прискорити, або бодай полекшити певним способом сей порід. Саме таких принципів тримав ся сам Маркс. І він також думав, що останній акт народження виконаєть ся вивласненем визискувачів, що зробіть ся лагідно, але невідмінно.

Аби показати, що мої гадки в ґрунті ті самі, що й Марксові, наведу один уступ із розвідки професора Юлія Вольфа про мою книгу: „Те, що Маркс говорить тут про капітал, що, як приватний капітал є ворогом миру, демоном соціального ладу і що лише його переміна на суспільний капітал може повернути гар-

монію в суспільному ладі, як то перемінене відбуваєть ся само собою згідно з законами розвою обовязуючими в буржуазійнім укладі, теж саме, що й Маркс, говорить і Оленгаймер про велику земельну посілість“.

Паралеля отже знаменита — й тому маю право протестувати проти того, що мене називають утопістом. Ціле мое вчене може бути хибним, алеж в нійнім разі не утопістичне в значінню наукового соціалізму.

Коли я зважуюсь поставити проти могутно збудованої Марксової критики економії, цілком нову систему, то я маю на те чимало причин і чимало онов.

Причини ті, що тепер науковий матеріал, що до свільности й порядку цілком не той, що був годі, як Карло Маркс написав свою систему. Ми маємо масу певного статистичного й тагож масу певного історичного матеріалу, що його він іще не мав. І тепер мусимо признати, що підвалини, на яких він будував свою систему були не лише недосконалі, але просто непридатні. Статистика Маркса була хибна — сього не може тепер заперечити ніюдин чесний чоловік — а тому падають виводи, які він з того поробив, як наприклад теорія зубожіння; також Марксове історичне представлене було хибне²⁾ й тому падають закони розвою капіталістичного суспільства, які виведено на підставі сього представлення. Хоч добродій Конрад Шмідт і спростував мою історичну розвідку, що містять 272 сторінок в двох стрічках у своїм заклопотанню фразою:

²⁾ Я тут говорю, не про історичне загальне розумінне матеріалістичного розуміння історії лише про спеціальне писанне історії капіталістичної доби.

¹⁾ Konrad Schmidt: Grossbetrieb und soz. Frage. Sozialist. Monatsheft. 1898. S. 405, ff. 452. ff.

сильних, робучих рук, які не мають зарібку. Перед нами в кінці величезні товпи „бродячей Руси“, що часто скитають ся безуспішно в погони за „вільними землями“... Річ очевидна, що тут не допоможуть ніщо репресії, обмеження і замовчування. Треба мати надто багато наївності, щоб повірити в спасенність таких средств!... Як короткозорим треба бути, щоб в нашу добу бути похотим на тих „учених“, що оточували великого Галілея та які не лиш не хотіли переконати ся власними очима про его відкриття (трабантів Юпітера), але навіть не бажали глянути на той інструмент, при помочи якого він зробив своє відкриття!...

Рада державна.

В п'ятницю по півночі покінчило ся останнє повеликоднє засідання ради державної, що тривало від 10 год. рано. Час слідувочого засідання буде окремо оповіщено; поки що сесія ради державної перервана, щоб дати місце сесіям краєвих соймів, а передовсім чеському, де мають бути унаочнені заходи бар. Гавча около рішучої чесько-німецької згоди, коли про неї можна взагалі думати.

Помимо недуги бар. Гавча, яка не позволяла ему являтися в парламенті і вести безпосередно хід політичних подій, парламент, як добре накручена машина функціонував із точністю вже давно недобачуваною. За 10 днів повеликодних сесій полагожено в 7 засіданнях справи, які при давнішій способі „нарад“ були б забрали довгі місяці. Порішено закон і тарифу митову, як частину угоди з Угорщиною, без огляду на її стійність при зв'язі положенню на Угорщині, порішено ще раз закон про похатництво, та приступлено до справи італійського університету. Закон про похатництво вийшов в палаті послів знова у відмінній редакції як у палаті панів, тож можна надіятися, що він ще раз відбуде вандрівку від Анни до Каяфи. Се тільки ще раз потверджує повну

безосновність такої інституції як палата панів, яка тільки опізнює правосильність законопроектів порішених народною репрезентацією — парламентом.

Правительство бар. Гавча має вже рекрута, дістане бюджет — значить ся все, чого ему треба, а все те помимо ніяких видних змін в напрямі внутрішньої політики, помимо недостачі фактів, які б промавляли за тим, що урядничий кабінет бар. Гавча ріжнить ся чим небудь від такогуж кабінету др. Кербера. Роботящість парламенту треба хіба приписати прямо тому, що послі зовсім мимоволі ізоби авантур перейшли до роботи, яку незабаром покинуть, зневірившись у свої сподівання. А зневірять у наш парламент, оснований на перестарілім виборчій праві хіба не важко, коли згадати от хочби про долю руского університету.

Точка тяжести внутрішньої політики переносить ся тепер до Праги; від зложення відносин між Німцями а Чехами, які захували до сї повну резерву, буде залежати дальший хід нарад парламентарних, а в слід за тим і перетворене теперішнього кабінету в парламентарний...

Ось хід нарад послідних засідань державної ради:

На засіданню палати послів з дня 12. мая ухвалено остаточо по відкиненню внесеня пос. Резеля яко генерального бесідника, щоби очеркнути в законі митовім всі позиції, відносячі ся до спільноти з Угорщиною — закон і тарифу митову. На засіданню з 13. мая приступлено до дискусії над законом о похатництві. Зараз почала ся подрібна дискусія над §. 12. Послі Гофман, Шлетель, Вільгельм, Ец, Томер, Ерб, Шайхер і Пахер заявили ся за внесенем комісії, щоби ухвалили рад громадських про заказ похатництва підлягали затвердженню не міністерства торгівлі але властей краєвих. Мін. торгівлі Каль заявив, що в kwestії, сягаючій так глибоко в відносини заробкові, децизія повинна прислуговувати міністерству торгівлі, бо тільки в сей спосіб можливе є поступоване після одноцілних засад, а тим більше повинно ся поручити

децизію в тій справі міністерству, бо она мусіла би опирати ся на справозданя властей краєвих. Проти вишних ухвал комісії міністер не має нічого сказати. Пос. Офнер і Еленбоген промавляли за законом в формі ухваленій комісією. Від 2—5 год. наступила перерва в засіданню парламенту задля похоронів віцебурмістра Штробаха. Підчас перерви пертрактовано з Німцями і Італійцями в справі скороченя першого читаня „предложеня — Ровередо“ та надаремно. Відтак по отворенню засіданя і по переведенню обширної дискусії передано предложене комісії. Відтак поспішно прийнято закон о підводах зі змінами палати панів, та по короткій дискусії прийнято §§. 2—8 і 13—15 зак. про похатництво. О 12 год. вночі скінчило ся засідане. Слідує засідане почало ся о 4 год. по полудни. Прийнято §. 16 (особливі пільги для поодиноких місцевостей) з модифікацією д-ра Менгера, щоби до тих місць зачислити також місцевість Містек, яка веде домашній ткацький промисл, що може існувати лише через похатництво. Відтак прийнято §. 17. без дискусії. При дискусії над §. 18. та 19. пос. Штраухер домагав ся зменшеня „драконських“ кар за переступство закона про похатництво іменно що до §. 18 з 600 кор. на 300 а що до §. 19. з 100 кор. на 50 кор. За сим зниженем промавляв також яко генеральний бесідник по замкненню дискусії посол Фоглер. В голосованню знижене запропоноване пос. Штраухером прийнято. Відтак прийнято цілий закон про похатництво в третім читанню. Приходить з черги перше читане внесеня про утворенє незалежного правничого факультету з італійською викладовою мовою в Ровередо. Др. Бенаті противить ся основуванню факультету в Ровередо, а жадає его в Тривесті. Пос. Романчук заявляє, що Русини відносять ся симпатично до домагань Італійців, бо і они борять ся також о університет для себе. Застерігає ся однак, що буде ще підчас нарад комісії обширніше говорити в сій справі. Пос. Плянтан (Словінець) заявляє ся також за домаганем Іта-

лійців, але не хоче італійского університету в Тривесті. Жадає словіньского університету для Словінців. Міністер освіти Гартель вказуючи на брак средств і сил учительських, щоб мож догодити бажанням всіх народів і просить, щоби внесене взято як найскорше під обради комісії. Чехи заявили ся також за університетом. По промовах головних бесідників за — Пльоя, против — Бянкінго, справу передано комісії бюджетовій. Конець засідання о год. 12 вночі.

Події в Росії.

„Frankf. Ztg.“ доносить, що цар за порадою свого окруженя буде тепер 2 рази на тиждень приїжджати з Царского Села до Петербурга. Від 21. січня цар не був ані разу в Петербурзі. В останніх часах хотів він кілька разів поїхати, але перешкодила тому поліція, завдяючи, що не ручить за життя царя. Цариця-вдова виїде до Гатчини, де перебуде літо і зиму. „Jüdisch Chronicle“ доносить, що правительство рос. виготовило цілий ряд розпоряджень з пільгами для Жидів. Жидам буде вільно мешкати в всіх містах Росії, тільки по селах побут їх буде не дозволений задля можливих розрухів антижидівських. „Русь“ пише, що стогоржів петербурських нагороджено медалями з написом: „за ревність“, які носять ся на грудях. Один сторож дістав золотий медаль на стяжці ордеру св. Станіслава, 16. медалів срібних на стяжці ордеру св. Анни, та 157 срібних ордерів на стяжці ордеру св. Станіслава. — В Житомирі антижидівські розрухи тривають дальше: В Троянові убито 10 Жидів. В Одесі викрито варстат, в яким роблено бомби і знайдено 60 бомб готових. В Петербурзі і в цілій Росії кружать відносні письма Івана Калаяєва, яке він перед предвиджуваним днем смерти написав в Петропавловській кріпості. Письмо звучить: „Мої Дорогі і Незабутні Товариші! Я, як ви знаєте, зробив все можливе, щоби в дни 17. лютого досягнути результату. І я щасливий в переконанню, що сповнив свій обовязок. Ви знаєте мої політичні переконання і силу моего чутя; для того най ніхто не опдакує моеї смерті. Я віддав ся цілковито борбі о свободу; я не зділав навіть найменшого уступства на річ царизму. І коли я, вірний промованям цілого моего життя, став гідним високого становища, на яке висів мене протест цілого народу проти беззастидної тиранії, то нехай же смерть вінчає мое діло, що було мені подиктоване моею ідеєю. За свої переконання вмррати, се значить вишних до

що можливе і инше вяснене речі. Та я все таки сподіваюсь від його доляности признання, що після певних дат, які я наводжу, історичний виклад Маркса, не може триматись. Капіталізм повстав не в XV. віді, але, найпізніше, у XIV-ім, і не із торговельного капіталу повстав він, але із великої земельної послілости, або із т. зв. додатної ренти тож. Чесна дискусія над сими річами надалі неможлива: вони установлені вже раз на все.

Коли причиною того відхилення від Маркєвської системи були виводи нового індуктивного досліду на полі історії і статистики — тут саме в певних прикметах еміграційного руху, про який річ буде далі — то причиною були деякі глибше сягаючі знання в царині теоретичної економічної науки. Я пізнав ґрунтовну помилку усіх національно-економічних теорій від Адама Сміса до Маркса включно, се їхне, щоб схарактеризувати се коротко, індустриоцентричне розумінє.

Усі найвін наукові змагання, як відомо, з початку бувають антропоцентричні, осередком усього стануть чоловік себе самого. Так ітоломєйська астрономія уважала наївно землю осередком цілого світа, і протягом цілих століть пильнувала за помочю чим раз штучніших конструкцій, нагромаджених за помочю усе нових систем епіциклів утримати ґрунтовну гіпотезу, аж поки Коперніковий переворот одним замахом не усунув усі трудности.

Так само і міськкі мислителі, перед якими природно насамперед ставали проблеми господарки, уважали міськку господарку осередком річий, сонцем, докола якого, коли взагалі на неї звертали увагу, обертались, як підрядий товариш, сільська господарка. Останнім борцем за се розумінє, був Маркс, а його система — є останньою, початою з титанічною силою пробою, вратувати се розумінє. Тому то його епіциклічна система така залутана і штучна.

Та скоро лише висловлено гадку, що відношенє повинно бути як раз противне, вона стає загально прийатою. Кожда дитина знає й розуміє, що правироб (сільська господарка) стоїть на першому, а обробленє її продуктів (індустрія) — на другому місці в історії господарки. Ні один промисловець не може існувати, як сільська господарка в його околиці не виторювати ме доста зайвих віктуалів, аби його годувати. Як у сільській господарці більшає надвишка віктуалів, тоді може існувати більше промисловців, меншає вона, то промисловці мусять зникати. Як роздільна рата залишків сільської господарки між ріжними класами сільської людности міняється, тоді попит мусить звернутись до інших індустриальних виробів і ремісники мусять приїняти ся до попиту, себто мусять переїняти рід, або ж навіть місце своєї праці. *Ґрунтовним фактом для розуміння індустриального руху в цілости, є отже сільська покушка сила після абсолютної великості й релятивного поділу і кожда економічна система, що не стараєт ся зрозуміти господарки, виходячи із сеї головної її засади, є конечно хибною, хотая в усьому иншому і буде дуже глибокою і влучною. Вона буде така хибна, як кожда астрономічна теорія уґрунтована на геоцентричній розуміню. Я перший зробив той коперніковський переворот і вважаюсь твердити, що із сеї хвилі починаєт ся нова доба політичної економії. Будучина розсудить!*

Коли тут ходило о глибше теоретичне пізнанє, то другою рішаючою причиною того відпаденя від Маркса була методологічна помилка, яку я завважав у нього, як майже в усіх його попередників.

Ми знаємо, що в минулі десятиліття не рідко засуджували на смерть за отруєне аршеніком цілком

неповинних людей, завдяки тому, що неправні хеміки для виявлення отруги вживали хемікалій, які самі містили арсен. Цілком подібну помилку робив дотепер науковий соціалізм: він робив досліди з нечистими реаґенсами!

Треба докладно розрізняти дві річі, аби се зрозуміти. По перше гадку господарки з необмеженою свободою конкуренції, як се розвивали А. Сміс і його школа — а по друге дії сну господарку, як вона справді представлялась Маркєсові і як і доси представляєт ся нам. Та система обіцяла запровадити гармонійність усіх приватних інтересів із більшаючим загальним добробутом; дійсність показала, що дістгармонія, кризі і з'убожєне народних мас усе більшало. Маркє виступив прилюдно з обвинуваченем гадки, покликав її перед суд і доміг ся її засудження, вимінявши і виказавши на реаґенс дійсної господарки, які недорічності вона поповнила.

Роблячи се, допустив ся тяжкої методичної хибі: не спробував чи реаґенс — дійсність чистий; зрештою хіба, що єї переняв він від своїх попередників.

О щож ходило тут нарешті? А. Сміс і його прихильники твердили у своїй науці природі, що чиста господарка виміни мусить конче бути гармонійною. Вони передчасно признали, що сучасна господарка була цілком чиста, як би з гори усунути усі явні пута свободи, як привілеї, обмеженє свободи побуту, премії і цда, цехові права, утворенє каст і т. д. — Маркє також прийав се. Серед вільної торгівлі Англії, почував він себе дійсно окруженим чистою господаркою природної науки і dlatego гадку тої студіював він як реаґенс отруєної його реальної дійсности.

(Далі буде).

бою кливати. Якоб числа жертв не ви-
магала ліквідація царизму, я маю най-
повнішу надію, що нинішня наша гене-
рація то діло раз на всегда скінчить.
Єсьм цілком серцем з вами. Ви були
моїми помічниками в тяжких хвилях; я
дільв з вами радість і біль; коли ви ко-
лись в вершку тріумфу вільної Росії
мене згадаєте, то тоді най моє діло ре-
волюційне являє ся Вам яко обив моєї
єзальтовної любови до люду і моего
поважання для вас. Діло моє уважайте
яко доказ моєї тісної приналежности до
нашої партії, котра є гідною наслідни-
цею „Народної Воли“. Хотівби ще по-
раз останній, мої дорогі Товариші, вас
по імені назвати; най моє останнє зіт-
хнене буде пращанем з вами і могучим
ключом до борби за волю. Обнимаю вас
всіх. „Пет. аг. телег.“ доносить, що се-
на відкинув скаргу касаційну Калієва
і затвердив вирок смерті.

День 1. (ст. ст.) мая минув спо-
кійно. В Петербурзі на площі преобра-
женській відбули ся дві демонстрації,
що скоро скінчили ся. Так само спокійно
минув той день в Москві, де відбуло ся
зібрание робітниче з мовами, але без вмі-
шування ся поліції та в Саратові, Казані,
Кронштаді, Ростові, Кишеневі, Екатерино-
славі, Томську, Тьольсі, Київі та Володі.
В Твері повстала буда з невідомої при-
чини серед зібраного народу на базари
паніка, а в Ревді 3000 робітників хотіло
дістати ся до міста, але їх поліція ро-
звігнала, і они відбуду 7 кілометрів від
міста великі збори, на яких поліція не
інтервеніювала.

Листьма з краю.

Із Вашківців н. Ч.

(Справа Народного Дому в В. н. Ч.)

Повнішим руслом починає плисти
просвітне і економічне жите Русинів
вашківського повіта. Гурток свідомої ін-
телігенції як також красшого мужицтва
зрозумів, що лиш в з'єдненю всіх сил
просвітних і економічних цілого повіта
можлива робота з виглядом на успіх і
тому в повітовій філії „Рускої Бесіди“
застановляв ся над тим, якими спосо-
бами првгнурити під свої крила всі читальні
і всі „Січі“ та інші т. п. товариства
в повіті, а в тих громадах, де їх доси
нема засновати нові, розбудити жите.
— І вибрано делегатом філії „Рускої
Бесіди“ учителя п. Івана Герасимови-
ча з Вашківців н. Ч., котрий має
до ваканцій злюструвати читальні і „Сі-
чі“ в вашківцям повіті, засилити ін-
формації, чому в деяких громадах нема
досе ані одного товариства і наколи се
буде можливо допомогти до їх заснованя.
Пан нотар Стрийський і п. інспектор
шкіл Спинула заявили готовість това-
риштин п. Герасимовичови в тих
поїздах.

Та найважніше діло задумали пе-
ревести вашківські Русини засновуючи
нове товариство на паях „Народ-
ний Дім“ в Вашківцях н. Ч. Майже
від півроку дискутовано над конечністю
тої інституції. Видлі філії „Рускої
Бесіди“ хотячи прийти з помічю —
спровадив звірці ріжних статутів „На-
родного Дому“, а окрема комісія стату-
това зложена з інспектора шкіл п. Спи-
нула, начальника суду п. Лисинець-
кого і нотаря п. Стрийського на
підставі присланих взорів уложила ста-
тут, найбільше відповідаючий условинам
вашківського повіта і потребам его на-
селеня. Іменно за основу взято статут
„Народного Дому“ в Перемишлі,
зняжуючи висоту пая з 50 К на 20 К
і висове з 5 К на 2 К, а доповнюючи
его в відділі „ціль і средства товариства“
статутом „Народного Дому“ в Одеську,
бо він в тім місці найліпше відповідав
відносинам вашківського повіта. Іменно,
т-во „Народний Дім“ попри набу-
ване евентуально і перепродуване дви-
жимостий і недвижимостий, будоване до-
мів і т. п. буде мало між иньшим на
цілі згуртувати господарскій рух, ве-
сти промисл і торговлю на цілій повіт
і н., — а що членами тогож товариства
можуть бути не лиш особи фізичні по-
такж і моральні (иньші товариства)
тому можна мати надію, що „Народ-
ний Дім“ в Вашківцях скоро і успішно
пічне свою діяльність на хосен цілого
повіта, та можна сподівати ся, що вся
інтелігенція в повіті, а головню учи-

тельство постарає ся придбати для
него як найбільше число членів, а се
прийде тим лекше, що най вивосить лиш
20 К (очевдно — се є власність члена
і на жадане, коли б він виступав з то-
вариства, треба би ему їх звернути враз
з припадаючою на него дивідендою), ко-
трі менше заможні можуть сплачувати
по 1 К місячно. Та в сій справі напи-
шемо обширніше в своїм часі, а поки-
що подаємо сю нотатку, щоби звернути
увагу всего населеня вашківського повіта
на так важну, необхідну інституцію,
яка вже стоїть на порозі свого істно-
ваня.

Щоби одобрити статут — зійшов ся
дня 10. мая с. р. ширший комітет чле-
нів основателів, між котрими бачилисьмо
пн.: начальника суду Лисинецького, но-
тара Стрийського, інспектора шкіл Спи-
нула, комісаря староства Кобиланьского,
управителя школи Поновича, почтмай-
стра Никоровича, будівничого Фльорчука,
учителя Герасимовича, учителя Гринчи-
шина і др. — Той комітет по ширшій
дискусії прийняв справоздане статутової
дискусії до прихильної відомости і по-
ршішв скликати перші загальні
збори товариства „Народ-
ний Дім“ в Вашківцях н. Ч.
дня 8. червня с. р. (на Возне-
сенє), а до того часу розіслати в кожде
сео вашківського повіта запрошення на
сї збори як також інформації доично
тої інституції.

Поки що сею дорогою звизаємо на-
шу інтелігенцію вашківського повіта, а
особливо народне учительство, щоби як
найревітніше підготовляло ґрунт під сю
важу і конечну інституцію, яка може
небавом стати ся огнищем, жерелом до-
бробути для руского населеня цілого
вашківського повіта. *Учитель.*

НОВИНКИ.

Чернівці, 16. мая 1905.

Запросини. Уже минуло 25 літ,
від коли проф. Єрофтей Пігуляк
став первісно в нашім товаристві до
праці над піднесенем руского народу на
Буковині й витривав у тій тяжкій ро-
боті, не закладаючи ніколи мозольних
рук, до нині, привіс не одну особисту
жертву справі народній, за яку боров ся
все і всюди вірно, чесно, завзято і
успішно, і причинив ся своїм чверть-
віковим невинущим трудом у визначній
мірі до красної долі руского народу на
Буковині. Обязком буковинських Ру-
синів, а головню їх культурних сеередів,
себто руских товариств у нашім краю,
є проте дати хоч малий вираз вдячності
загаду, на яку собі наш перший щирій
посол виовні заслужив. За згодою усіх
руских товариств на Буковині, що радо
повитали отсю нашу гадку, запрашаємо
отсим всіх Русинів, інтелігенцію духовну
і світську, панів і панів, міщан і селян
а іменно відпоручників усіх руских то-
вариств на Буковині, щоби прибули в
неділю, дня 21. в. ст. мая с. р. о 8.
годині вечером до „Народного Дому“ в
Чернівцях, аби ви. Ювілатови від-
дати добре заслужену честь. — За го-
ловний виділ „Рускої Бесіди“ в Чернівцях.
*Омелья Понович, голова. Панько Клим,
писар.*

**Перше засідане нової 11-ої се-
сій соймової Х. виборчого періоду**
буде ся дня 17. мая с. р. о 11-ій год.
перед полуднем із отсим порядком днєв-
ним: 1. Перше читане предложень ви-
ділу краевого. 2. Веріфікація виборів
(мандаг посла д-ра Тита Ончула в Су-
чаві). 3. Вибір скрутаторів. 4. Вибір
соймових комісій.

Білети для сучаских прочан.
Як в попереднім році, так і тепер з на-
годи храму св. Івана Сучавського, буде
видавати желізняця в часі від 5. до 7.
червня карти поворотні для прочан по
знижених цінах аж до Іцкан. Переїзд
прочан на лінії Неполоківці—Іцкани буде
відбувати ся спеціальними поїздами.
Близші відомости про се оголосить ся
афішами.

Кацапскі клеветники. В допов-
ненню до вістка поданої в попереднім
числі про засуд одвічального редактора
„Галічаніна“ і „Рускаво Слова“ г. Ів.
Целеха треба спростувати той фавт, що
засуд звучить тільки на арешт без за-

міни на грошеву кару. Предметом скарги
о. М. Бачиньского буди напаєсливі, а брєх-
ливі напади на его особу помішувані в
обох московіських органах, які не могли
стерпіти того, що о. М. Бачинський за-
кладає читальні „Просєвіти“ навіть у
седах захоплених кацапскою чумою. Ха-
рактерно, що при розправі адвокат об-
жалуваного, др. Ів. Добрянський старав
ся перед судом обнизити повагу жаліб-
ника, наводячи ріжні факти его засудів
в старостві і суді. А требаж згадати,
що в старостві карано о. М. Бачиньского
за руске ведене метрик, а в суді за агі-
тацию за кандидатом посольским о. В.
Давидком, звісним московідом. Вд. п.
консолідація метить ся...

**Посвяченє гр. прав. церкви
в Лукавці долішнім над Серетом**
з нагоди „75-літнього ювілею цїсаря
Франц-Йосифа І.“, відбуло ся дня 4. с. м.
при участі митрополита д-ра Репти,
12 священників і 2 дякоків. При тій
нагоді вручено тамошному місцевому
парохови ексархови о. Захаровскому ви-
жницьким старостою золотий хрест заслуги
і піднесено при тім, що о. Захаровський
значно причинив ся до вибудованя трох
церков, 2 парохіальних домів і активо-
ваня 2 народних шкіл. — При столі у
о. Захаровского, де були митрополит
др. Репта, віцемаршалок др. Ст. Стоцький
і иньших 60 осіб, пив митрополит на
здоровле цїсаря. Опісля підісе др. Сто-
цький, що о. Захаровський виступав все як
щирій приятель Русинів. Крім того про-
мовляли в честь о. Захаровского ще
віцепрезидент „Унієга“ Гр. Галіп, посол
Тит Ончул і н. — Вечером відбув ся
смососканий похід парохіял, які вру-
чили о. Захаровскому хліб і сіль та дя-
кували ему за его заслуги.

Новий уряд телеграфічний. В
Ростоках (пов. вижницький) впроваджено
в жите з днем 12. мая 1905. р. уряд
телеграфічний.

Холера в Росії. Як „Петербург-
ска аг. телег.“ доносить, стверджено ури-
дово в місяці цвітні в Кушках, Аша-
баді і Царицині знов случай смерти на
холеру. Предирнято ріжні средства охор-
онні, щоби та пошесть не розширилася
ся. Іменно лікарі, духовні і учителі ма-
ють держати вклади для населеня про
холеру і борбу з нею. Правительство
визначило 200.000 рублів на охоронні
средства проти холери. Заложено 59 ста-
цій санітарних на шляхах Волга—Дон
та вислано 36 лікарів з 50 помічниками
до Кавказу.

Оповідки і т. п.:

Із Буковиньского Бояна. Най-
близша проба „Бояна“ відбуде ся в п'ят-
ницю, о год. 7.; по пробі буде засідане
виділу і нарада членів. В виду сего зво-
ляти явити ся на неї всі виділові і зви-
чайні члени в комплеті, бо розходить ся
тут о рішенє важної справи. — Рівно-
часно пригадуємо, що курс в музичній
школі товариства вже розпочав ся. Давні
учениці й ученики звольте у власнім
інтересі являти ся на години иравильно.
Вписи нових учеників все ще приймає
ся. — За виділ: *М. Левицький, голова,
В. Сімович, писар.*

„Січ“ в Станівцях гор. н. Ч.
уряджує в неділю, дня 21. мая 1905 на
толоці серед седа, а в случая дощу в
стодолі надучителя п. Олекса Купчанка
публичні збори з таким порядком днєв-
ним: 1. отворене зборів, 2. вибір сїчо-
вого батька і матки, 3. вибір 1 сїчаря
і заступників старшини, 4. торжественне
врученє відзнак і прапора, 5. означене
місячних вьладок, 6. привітні промови,
7. вільні вьсеня. Початок точно о 12.
годині в полудня. Зараз по зборах відо-
грають аматори дуже цікаву театральну
штучку. Вступ на представленє від інте-
лігенції 50 с., від сїчовиків по 10 с. а
від несїчовиків-селян 20 с. Всєхвальні
„Січі“, як сусідні так подалекі дуже по-
жадані. Отсею дорогою просимо всі
Всєхвальні очі посєстри „Січі“ і
Ви. інтелігенцію, щоби в день сей взяли
ласкаво участь в сих зборах. Здорові
були! — *Николай Глиньський, писар, Не-
стор Гадза, кошовий.*

Нова „Січ“. Дня 21. мая н. ст.
с. р. відбудуть ся перші загальні збори
пожарно-гімнастичного товариства „Січ“
в Підзахаричу коло Вижниць з таким
порядком: 1. Отворене зборів і вибір
кошового батька. 2. Поясненє статутів.
3. Вибір старшини. 4. Врученє відзнак

і записанє членів. Збори відбудуть
ся під голім небом в огороді п. Василя
Чучка коло трачки. Доохрєстні „Січі“
і інтелігенцію просимо отсею дорогою
прибути і звеличати наше свята. —
Старшина.

Прилюдна подяка. Его Високо-
благородність, п. президент краєвий др.
Бляйлебен, звольв при нагоді переїзду
через Лукавець пожертвувати для ту-
тешних бідних громадян значну суму
100 корон. Підписаний почуває ся до
милого обовязку, скласти в імені об-
дарованих Високблагородному жертво-
давцеві як найсердечнійшу подяку. —
Іван Івасий, начальник громадскій.

Подяка. Ви. д-ру Ковалюкови, пи.
Д. Гришукowi і Терлецькому складаю от-
сим сердечну подяку за неоцінну, щирю
підмогу, якою окружали „Руско-селян-
скій театр“ за час его побуту в Сада-
гурі. — *Ів. Захарко.*

Із штуки і літератури.

„Літ.-Наук. Вістник“ перейде не-
забаром — як зачуваємо — від Наук.
тов. ім. Шевченка на власність „Видав-
ничої Спільки“. Се одначе не поведе за
собою ані зміни в редакційнім персоналі,
ані в напрямі або формі сего виданя.

Василь Стефанік. Моє слово.
Оповіданя. У Львові 1905. Накладом
Українсько-руської видавничої спільки. З
друкарні наук. тов. ім. Шевченка у
Львові. Ст. 178+2—8-ки. Ціна 4 кор.

Перші збіркі творів Василя Стефа-
ника, сего незрівняного мужицького по-
веліста, що із нечуваною швидкістю до-
був собі приналежне, почесне місце в
нашій письменстві, стали вже бібліогра-
фічною рідкістю, отгим то дуже добре зро-
била Видавничя спілька, видаючи у одній
книжці все, що досі написав Стефанік,
а що було печатане в збірках „Синя
книжечка“, „Каміний хрест“ і „Дорога“
та „Літ.-Наук. Вістнику“. Всі оповіданя
(є їх разом 25) випечатані в хронологічнім
порядку їх повстання, що дає спромому
пізнати розвиток авторової творчости.
Збірка кінчить ся новим твором Стефа-
ника „Суд“, який досі не був ще ніде
напечатаний. „Моє слово“ прикрашене
портретом автора — видано дуже че-
пурно і на гарнім папері, тож ціна єї
не мож вїяк уважати високою, тям-
лючи про стійність поміщеня у ній
творів.

„Подорож довкола землі“. За-
аранжовану д. сов. А. Захаром під сею
назвою вистаю п'яти актів із ріжних
оперет повторювано від п'ятиці п'ять
разів при незвичайнім поводженю арти-
стичним і касовим. Треба згадати, що
при сїм виступі з окрема визначив ся
хор нашого „Бояна“ добрим вишколенем.
Гуманітарні черн. інституції, які оста-
ють під покровом през. Бляйлебенової
осягнули справді велику підмогу із сеї
вистави.

„Ruthenische Revue“. Halbmonats-
schrift. Ч. 8. III. Річника за другу поло-
вину цвітня с. р. місяць: Die russische
Regierung und die Ukraine. Von N. A. W.
(Charkow). — Zum Kampfe gegen die
Mundsperr in der Ukraine. — Das ver-
schleierte Bibelverbot. Von Bischof von
Gotland Dr. K. H. von Schéele und
Reichstagsabgeordneten Dr. A. Hedin
(Stockholm). — Die russischen Reaktio-
näre und das Gespenst der Bauerunruhen.
Von W. Kuschnir. — Briefe aus und
über Russland. Von Romanow. — Die
galizischen Gewalthaber und die Lehrer-
schaft. Von J. Onyschko (Lemberg). —
Die erste Ausstellung der ukrainischen
Kunst und Industrie. Von J. Petrus-
schewytsch (Lemberg). — Der Schü-
ler. Eine Erzählung von Anatol Swy-
duskuj. — Rundschau. Вже сам зміст
сего незвичайно солідно веденого д. Р.
Сембратовичем журнала свідчить про
інтересність його ріжнородного материялу.
І колиб дехто із нашої громади не по-
чував ся до обовязку підирати сего
журналу, що сповняє так велику задачу,
ознакомлюючи Европу про наш Богем
і людьми забутий нарід, то повинен
предлачувати його для чистого власного
інтересу. Адрес адміністрації „Ruth.
Revue“ Wien, VIII./4. Wickenburggasse 10.
Річна предплата 8 корон.

**ПРОСИМО ВІДНОВИТИ
ПЕРЕДПЛАТУ!**

Оголошення Кас райфайзенських.

Загальні весняні збори „Каси позичкової і шадничої для громади Нової Мамаївці“ відбудуться в неділю, дня 21. мая 1905 о 2. годині пополудни в домі п. Георгія Микунського. Дневний поряд: 1. Отворене зборів; 2. Відчитане протоколу попередних зборів; 2. Sprawozdane kasowe за ліловий рік 1905; 4. Вільні внесення. — *Іван Якубович*, начальник каси.

Загальні весняні збори каси позичкової і шадничої для громади Лашківка відбудуться дня 25. мая 1905. о 12-ій год. в полудни із слідуєчим дневним порядком: 1. Sprawozdane kasowe за рік 1904 і 2. Вилосоване і вибір 2-ох членів старшини і 3-ох членів ради надорчої. *Старшина.*

Головні загальні збори Каси позичкової і шадничої для громади Чорторії відбудуться 28. л. мая з тим самим дневним порядком, що вже подано — *Демис Русак*, начальник.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

антика др. Ю. Францова в Тернополі.

Се є знамените усмиряюче средство до натирания против всяких ревматичних болів, простудженя, ломаня костей, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol“ і не принимати ніяких „Первотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшчок) 8 кор. з оплатою і очакуванем.

Упрашаю всіх тих Вп. панів що побрали календарі „Рускої Бесіди“ в розпродаж а до сеї пори не звернули ані гроший ані календарів, аби в можливо короткім часі зробили одно або друге.

З поважанем
Ів. Захарко.

Перша буковинська

спеціальна робітня обуви і ортопедичне заведење

ІВАНА ДІКА

абсолютна майтерского курсу ц. к. технологічного ремесельного музея у Відні, і записаного судового знатока

поруцає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновішого крою для панів, панів і дітей.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях в провінції пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівці

ул. Руска II, а Філія ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“).

7 (-)

РАХУНОК

Товариства вз. кредиту „Дністер“ у Львові.

За II. квартал 1905 (сотиви пропущено.)

I. Вкладки шадничі:

вложено	Кор.	279.047.—
внято	„	155.653.—
стан з кінцем марта	„	1.907.067.—

II. Позички на скрита і векслі:

уділено 292 нових позичок в сумі	„	418.627.—
сплачено 120 цілковито і рати	„	167.727.—
стан з кінцем лютого у 3475 довжників „	„	1.867.301.—

III. Удїли членські сплачені від 3475 членів

IV. Фонд резервовий і фонди на страги

разом фонд власний	„	166.683.—
--------------------	---	-----------

V. Цінні папери і вкладки в других Тов.

VI. Готівка на рах. біжучім і в касі

	„	76.458.—
--	---	----------

Вкладки принимаємо на 4%; позички уділяємо на 6%. При сплаті на 30 раз піврочних виносить рата амортизаційна 5-18 від 100 кор.

В Товаристві взаємних обезпечень „Дністер“ видано в місяци цвітня с. р. 19.240 важних поліс на суму 18.623.497 кор. обезпеченої вартости з премією 189.431 кор. 72 сот.; передного року за той сам час було 40.077 важних поліс з премією 387.548 кор. — сот., отже сего року 6,164 поліс і 74.730 кор. 70 сот. премій більше.

Шкід в цвітні було 131 случаїв, разом від початку року по кінць цвітня було 381 шкід, котрі разом з каштами ліквідації виносить 198.561 кор. 54 с. — з того по порушеню части реасекурованої лишає ся на власний рахунок 99.674 кор. В порівнаню з роком попереднім є о 14.907 кор. сего року шкід менше. Фонди Товариства виносить 1,213.930 Кор.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

Створене зареєстроване з обмеженою порукою

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просвіти“)

приймає вкладки до опроцентования на 4% і сплачує за вкладчиків податок рентовий від процентів; для ошадження коштів посилки, можна прислати гроші чеками Щадниці поштової; вкладати може кождий, навіть і не член; на жаданя звертає ся вкладку кождого часу навіть без виповідженя (за есконтом).

Позички уділяє „ДНІСТЕР“ своїм членам на 6%; сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 17 літ; при 30 ратах 1/3 річних виносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотeki або доброї поруки.

На парцеляцію і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до „ДНІСТРА“.

Членами можуть бути тільки члени обезпечені в „ДНІСТРІ“.

Чистий зиск розділяє межі членів яко дивіденди від уділів і на добродійні ціли. — Дотепер уділив „ДНІСТЕР“ на церкви, бурси, школи і т. д. 317.38 кор.

Стан фондів Товариства кредит. „Дністер“ 31. грудня 1904

Вкладки	1.783.673 кор.	Позички уділені	1.616.402 кор
Удїли членські	133.117 „	Цінні папери	123.627 „
Ф. резервовий	„	Льокації	169.456 „
і иньші	26.576 „	На рах. біжучім	81.968 „

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

повідомляє Вп. Публику, що надійшли весняні артикули в великім виборі і просить о ласкаві відвідини.

Капелюхи. Самостійна продаж капелюхів Осип Шхлер і Сини в Грацу, П. Лядичте в Александрії. Склад різнородних фабрик з фільту, льодену, боброві, чорні і у всіляких модних красках. Циліндри і кляки послідна новість.

Парасолі від сонця і дощу. En tout cas чисті шовкові з наймоднішими ручками. Чорні (Гаранція через один сезон) К. 10-45, чорні (Гарант на оден рік К. 13-30, чорні (Гарант на 2 роки) К. 17— Такі самі у всіх модних красках. Цигарниці і прочі подібні артикули після послідної моди. Парасольки дитинячі в найбільшій виборі. Парасолі від дощу, для панів панів і дітей.

Шапки для дам, панів, дівчат і дітей до гри Tennis і т. д. п. ужитку у великом виборі.

Вироби паньчохові. Паньчохи дамскі сїтки, паньчохи для дітей найліпший виріб, сїткові кафтанітки, зарукавочки у всіх модних красках.

Конфекция. Убраня для дітей Seuss, жакети і т. п.

Товари обуваняні. Самостійна продаж обуви з інших славних фабрик як Англія Чапек вєсну. Черевики весняні обкладані лякером, шом і трикутовим нутром для панів дам ді-черевики домові і різні найліпшої якости до вправ гімнастичних.

Біле і краватки з правдивого англійського зефіру, в десень, білі пікові, гладкі, фалдовані під гарантією. Ковнярики і маншети, білі і в красках. Краватки тукраєві і англійскі, кождого місяця нові.

Артикули до подорожи. Найбільший вибір валізок, куферів, пуделок, ташок, клунків реміньців до наковани, касет, цигарових мішочків, нецезарків пледів, мішків на біле, дамських мошонок на дорожності і т. д.

Артикули шпортові. Відбивачі до гри Lawn-Tennis, бальони, бальці, шапки і т. п. до того прибори.

Склад ц. к. упревіліованої фабрики товарів з альпаки і хінського срібла В. Бахмана і спілки у Відні.

Видає товариство „Руска Рада“, в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарко.

За редакцію відповідає: Іван Захарко